

Na osnovu člana 228. tačka 8. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Savezno izvršno veće donosi

Uredba o ratifikaciji Konvencije Međunarodne organizacije rada br. 97 o migraciji u cilju zapošljavanja

Uredba je objavljena u "Službenom listu SFRJ - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi", br. 5/68 od 10.12.1968. godine.

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija Međunarodne organizacije rada br. 97 o migraciji u cilju zapošljavanja, revidirana 1. jula 1949. godine, u Ženevi sa priložima, s tim da se pozivom na član 14. Konvencije Prilog III. Konvencije isključi iz ratifikacije, u originalu na francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na francuskom jeziku i u prevodu glasi:

KONVENCIJA BR. 97 KONVENCIJA O MIGRACIJI U CILJU ZAPOŠLJAVANJA (REVIDIRANA 1949)¹⁾

¹⁾ Stupila na snagu 22. januara 1962. godine.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, sazvana u Ženevi od strane Administrativnog saveta Međunarodnog biroa rada, i koja se sastala na svom trideset drugom zasjedanju 8. juna 1949. godine, pošto je odlučila da usvoji izvesne predloge o reviziji Konvencije o migraciji u cilju zapošljavanja, 1939, koju je Konferencija usvojila na svom dvadeset petom zasjedanju što je jedanaesta tačka dnevnog reda zasjedanja, i smatrajući da ovi predlozi moraju imati oblik međunarodne konvencije, usvaja ovog prvog dana jula godine hiljadu devet stotina i četrdeset devete sledeću konvenciju, koja će se nazvati: Konvencija o migraciji u cilju zapošljavanja (revidirana) 1949;

Član 1.

Svaki član Međunarodne organizacije rada za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će staviti na raspolaganje na zahtev Međunarodnog biroa rada i drugih članova sledeće:

- (a) informacije o nacionalnim politikama, zakonima i propisima koji se odnose na emigraciju i imigraciju;
- (b) informacije o specijalnim odredbama o migraciji u cilju zapošljavanja i uslovima rada i života migranata;
- (c) informacije o opštim sporazumima i posebnim aranžmanima koje je u vezi sa ovim pitanjima zaključio dotični član.

Član 2.

Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će obezbediti ili se uveriti da postoji odgovarajuća i besplatna služba sa zadatkom da pomogne radnicima-migrantima, a posebno da im pruža tačna obaveštenja.

Član 3.

1. Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će, ukoliko to nacionalni zakoni i propisi dozvoljavaju, preduzeti sve odgovarajuće mere protiv lažne propagande u vezi sa emigracijom i imigracijom.

2. U tom cilju će on, gde to odgovara, sarađivati sa drugim zainteresovanim članovima.

Član 4.

U određenim slučajevima svaki član će preduzeti mere, u okviru svoje nadležnosti, da olakša odlazak, putovanja i prijem radnika migranata.

Član 5.

Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će, u okviru svoje nadležnosti, imati odgovarajuće medicinske službe odgovorne:

(a) za to da utvrde, gde je to potrebno, kako u vreme odlaska tako i u vreme dolaska, zadovoljavajuće zdravstveno stanje radnika migranata i članova njihovih porodica kojima je odobreno da ih prate ili da im se pridruže;

(b) da obezbede da radnici migranti i članovi njihovih porodica imaju odgovarajuću lekarsku negu i dobre higijenske uslove u vreme polaska, za vreme puta i po dolasku na teritoriju opredeljenja.

Član 6.

1. Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će primenjivati, bez diskriminacije u pogledu narodnosti, rase, vere ili pola, na imigrante koji su zakonito na njegovoj teritoriji tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji ima prema svojim državljanima u pogledu sledećih pitanja:

(a) ukoliko su regulisana zakonom ili propisima ili podleže kontroli administrativnih vlasti:

(i) plata, uključujući i porodične dodatke kad oni predstavljaju deo plate, radnog vremena, prekovremenog rada, plaćenog odmora, ograničenja u pogledu rada kod kuće, minimalnih godina starosti za zapošljavanje, učenja u privredi i osposobljavanja, rada žena i rada omladine;

(ii) članstva u sindikatima i korišćenja prednosti koje pružaju kolektivni sporazumi;

(iii) smeštaj;

(b) socijalnog obezbeđenja (tj. zakonske odredbe u pogledu povreda na poslu, materinstva, bolesti, invalidnosti, starosti, smrti, nezaposlenosti i porodičnih obaveza i svih drugih osiguranih slučajeva koji su, prema nacionalnim zakonima ili propisima obuhvaćeni sistemom socijalnog obezbeđenja), uz sledeća ograničenja:

(i) da mogu da postoje odgovarajući aranžmani za očuvanje stečenih prava i prava u toku sticanja;

(ii) da nacionalni zakoni ili propisi zemalja migracije mogu da propišu specijalne aranžmane u pogledu davanja ili delova davanja koja se u celini isplaćuju iz javnih fondova i u pogledu dodataka koji se isplaćuju licima koja ne ispunjavaju uslove u pogledu doprinosa koji su propisani za sticanje prava na redovnu penziju;

(c) poreza, dažbina ili doprinosa iz radnog odnosa koji se plaćaju za zapošljeno lice, i

(d) pravnog postupka u vezi sa pitanjima pomenutim u ovoj konvenciji.

2. Kada je reč o saveznoj državi, odredbe ovog člana će se primenjivati ukoliko su dotična pitanja regulisana saveznim zakonom ili propisima ili podleže kontroli saveznih administrativnih vlasti. Svaki član će odrediti u kojoj meri i na koji način će se ove odredbe primenjivati u odnosu na pitanja koja su regulisana zakonom ili propisima sastavnih država federacije, provincije kao konačna, ili podleže kontroli njihovih administrativnih organa. Član će u svom godišnjem izveštaju o primeni ove konvencije navesti u kojoj meri su pitanja koja su predmet ovog člana regulisana saveznim zakonom ili propisima, ili podleže kontroli saveznih administrativnih organa. U odnosu na pitanja koja su regulisana zakonom ili propisima sastavnih država federacije, provincija ili kantona, ili podleže kontroli njihovih administrativnih organa član će preduzeti mere predviđene u paragrafu 7 (b) člana 19. Ustava Međunarodne organizacije rada.

Član 7.

1. Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će njegova služba za zapošljavanje i druge službe koje se bave pitanjima migracije sarađivati u određenim slučajevima sa odgovarajućim službama drugih članova.

2. Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će obezbediti da se usluge koje čine njene javne službe za zapošljavanje radnicima migrantima čine besplatno.

Član 8.

1. Radnik migrant koji je primljen u svojstvu stalnog radnika i članovi njegove porodice kojima je dozvoljeno da ga prate ili da mu se pridruže neće biti vraćen na teritoriju njegovog porekla ili na teritoriju iz koje je emigrant zato što nije u stanju da se bavi svojim zanimanjem zbog bolesti ili povrede do koje je došlo posle ulaska u zemlju, osim ako dotično lice to samo želi ili to ne predviđa međunarodni sporazum koji vezuje zainteresovane zemlje.

2. Kada se radnici migranti prime u svojstvu stalnog radnika po dolasku u zemlju imigracije nadležni organ te zemlje može da odluči da će se odredbe stava 1. ovog člana primenjivati samo posle jednog umerenog perioda koji ni u kom slučaju neće preći pet godina od datuma prijema tih migranata.

Član 9.

Svaki član za koga je ova konvencija na snazi obavezuje se da će dozvoliti, vodeći računa o granicama dozvoljenim nacionalnim zakonima i propisima o iznošenju i unošenju deviza, transfer onog dela zarade i ušteda radnika migranata koji on želi.

Član 10.

U slučajevima kada je broj migranata koji idu sa teritorije jednog člana na teritoriju drugog člana dovoljno veliki, nadležne vlasti tih teritorija će, kad god je to potrebno ili poželjno, sklopiti sporazume da bi se regulisala pitanja od opšteg interesa koji se javljaju u vezi sa primenom odredaba ove konvencije.

Član 11.

1. U okviru ove konvencije termin "radnik migrant" označava lice koje migrira iz jedne zemlje u drugu da bi se zaposlilo na bilo koji način, osim za svoj račun, i obuhvata sva lica redovno primljena u svojstvu radnika migranta.

2. Ova konvencija se primenjuje na:

- (a) pogranične radnike;
- (b) kratkotrajan ulazak članova slobodnih profesija i umetnika;
- (c) pomorce.

Član 12.

Formalna ratifikacija ove konvencije biće dostavljena generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi registrovanja.

Član 13.

1. Ova konvencija obavezuje samo one članove Međunarodne organizacije rada čije je ratifikacije registrovao generalni direktor.

2. Ona će stupiti na snagu dvanaest meseci od dana kada je generalni direktor registrovao ratifikaciju dva člana.

3. Iza toga, ova konvencija će stupiti na snagu za svakog člana dvanaest meseci od dana kada je registrovana njegova ratifikacija.

Član 14.

1. Svaki član koji ratifikuje ove konvenciju može, izjavom priloženom uz ratifikaciju, isključiti iz svoje ratifikacije bilo koji ili sve anekse konvencije.

2. Zavisno od sadržaja te izjave, odredbe aneksa imaće isto dejstvo kao i odredbe konvencije.

3. Svaki član koji da takvu izjavu može docnije jednom novom izjavom da obavesti generalnog direktora da prihvata neki ili sve anekse pomenute u izjavi; odredbe tih aneksa će se primenjivati na tog člana od dana kada je generalni direktor registrovao to obaveštenje.

4. Sve dok izjava data na osnovu stava 1 ovog člana ostaje na snazi u odnosu na bilo koji aneks, član može da se izjasni da je spreman da prihvati taj aneks sa snagom preporuke.

Član 15.

1. U izjavi dostavljenoj generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada shodno stavu 2. člana 35. Ustava Međunarodne organizacije rada biće naznačeno:

(a) teritorija u odnosu na koje se taj član obavezuje da će odredbe konvencije i bilo kog ili svih aneksa primenjivati bez izmene;

(b) teritorije u odnosu na koje se obavezuje da će se odredbe konvencije i bilo kog ili svih aneksa primenjivati uz izmene, zajedno sa detaljima pomenutih izmena;

(c) teritorije u odnosu na koje se konvencije i bilo koji ili svi aneksi ne primenjuju i u tim slučajevima razloge za to; i

(d) teritorije u odnosu na koje on zadržava donošenje odluke dok detaljnije ne razmotri situaciju.

2. Obaveze iz alineja (a) i (b) stava 1. ovog člana smatraće se integralnim delom ratifikacije i imaće snagu ratifikacije.

3. Svaki član može u bilo koje vreme jednom docnijom izjavom otkazati u celini ili delimično ograničenja data u svojoj prvobitnoj izjavi na osnovu alineja (b), (c) i (d) stava 1. ovog člana.

4. Svaki član može, u vremenu u kome se konvencija može otkazati shodno odredbama člana 17, dostaviti Generalnom direktoru izjavu kojom se menja u bilo kom drugom pogledu sadržaj bilo koje ranije izjave i iznosi sadašnja situacija u pogledu određenih teritorija.

Član 16.

1. U izjavama dostavljenim generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada shodno stavovima 4. i 5. člana 35. Ustava Međunarodne organizacije rada treba naznačiti da li će se odredbe konvencije i bilo kog ili svih aneksa primenjivati na toj teritoriji bez izmena ili uz izmene; ako se u izjavi kaže da će se odredbe konvencije i bilo kog ili svih aneksa primenjivati uz izmene, treba detaljno izneti sadržinu tih izmena.

2. Član, Članovi ili zainteresovani međunarodni organ može u bilo koje vreme jednom docnijom izjavom da se odrekne u celini ili delimično prava pribegavanja izmeni naznačenoj u nekoj ranijoj izjavi.

3. Član, Članovi ili zainteresovani međunarodni organ mogu u periodu u toku koga konvencija ili bilo koji ili svi aneksi mogu da se otkažu shodno odredbama člana 17. do dostave generalnom direktoru izjavu kojom se u bilo kom pogledu menja sadržaj bilo koje ranije izjave i iznosi sadašnja situacija u pogledu primene konvencije.

Član 17.

1. Član koji je ratifikovao ovu konvenciju može da je otkáže, po isteku deset godina od dana kada je prvi put stupila na snagu, jednim aktom dostavljenim generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada da ga registruje. To otkazivanje će stupiti na snagu tek po isteku godine dana od njegove registracije.

2. Svaki član koji je ratifikovao ovu konvenciju i koji, u toku godine po isteku perioda od deset godina pomenutog u prethodnom stavu, ne iskoristi pravo otkaza predviđeno u ovom članu, biće obavezan za sledeći period od deset godina i posle toga može da otkáže ovu konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina pod uslovima predviđenim u ovom članu.

3. U svakom periodu u toku koga se ova konvencija može otkazati shodno odredbama prethodnih stavova, svaki član koji je tako ne otkáže može da dostavi generalnom direktoru izjavu kojom posebno otkazuje bilo koji aneks konvencije koji je na snazi za tog člana.

4. Otkazivanje ove konvencije ili bilo kog ili svih aneksa neće uticati na prava data na osnovu njih migrantu ili članovima njegove porodice ako je migrirao dok su konvencija ili relevantni aneks bili na snazi za teritoriju gde se pojavi pitanje daljeg važenja ovih pojava.

Član 18.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada će obavestiti sve članove Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija, izjava i otkazivanja koje su mu dostavili članovi organizacije.

2. Kada bude obaveštavao članove organizacije o registraciji druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor će skrenuti pažnju članovima Organizacije na datum stupanja konvencije na snagu.

Član 19.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada će dostaviti generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija radi registracije shodno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija detaljne podatke o svim ratifikacija, izjavama i aktima otkazivanja koje je on registrovao shodno odredbama prethodnih članova.

Član 20.

Kad bude smatrao potrebnim Administrativni savet Međunarodnog biroa rada će podnositi generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i ispitaće da li je poželjno da se na dnevni red konferencije stavi pitanje njene potpune ili delimične revizije.

Član 21.

1. Ako konferencija usvoji novu konvenciju s kojom se revidira ova konvencija u celini ili delimično tada će, osim ako se novom konvencijom drukčije ne predviđa:

(a) ratifikacija nove konvencije kojom se vrši revizija stare od strane jednog člana podrazumevati ipso iure neposredno otkazivanje ove konvencije, uprkos odredbama člana 17, ako i kad nova konvencija kojom se vrši revizija stupi na snagu;

(b) od dana stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija, prestati mogućnost ratifikacije ove konvencije od strane članova.

2. Ova konvencija će u svakom slučaju ostati na snazi u svom stvarnom obliku i sadržaju za one članove koji su je ratifikovali, ako nisu ratifikovali konvenciju kojom se ova revidira.

Član 22.

1. Međunarodna konferencija rada može, na svakom zasedanju na čiji je dnevni red stavljeno ovo pitanje, da usvoji dvotrećinskom većinom revidirani tekst jednog ili više aneksa ove konvencije.

2. Svaki član za koga je ova konvencija na snazi će u roku od godinu dana, ili, u izuzetnim prilikama, osamnaest meseci, od zaključenja zasedanja konferencije, podneti takav revidirani tekst organu ili organima u čijoj je nadležnosti ova materija, radi donošenja zakona ili preduzimanja drugih mera.

3. Svaki takav revidirani tekst će stupiti na snagu za svakog člana za koga je ova konvencija na snazi pošto taj član dostavi generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada izjavu kojom ga obaveštava o prihvatanju revidiranog teksta.

4. Od dana kada konferencija usvoji revidirani tekst aneksa, članovi će moći da ratifikuju samo revidirani tekst.

Član 23.

Engleska i francuska verzija teksta ove konvencije podjednako su punovažne.

Aneks I

REGRUTOVANJE, UPOŠLJAVANJE I RADNI USLOVI RADNIKA MIGRANATA KOJI NISU REGRUTOVANI NA OSNOVU SPORAZUMA O KOLEKTIVNOM MIGRIRANJU POD KONTROLOM VLADA

Član 1.

Ovaj aneks se primenjuje na radnike migrante koji nisu regrutovani na osnovu sporazuma o kolektivnim migracijama pod kontrolom vlade.

Član 2.

Kod primene ovog aneksa:

a) izraz "regrutovanje" označava:

i) angažovanje nekog lica koje se nalazi na jednoj teritoriji za račun poslodavca koji se nalazi na drugoj teritoriji;

ii) preuzimanje obaveze, prema licu koje se nalazi na jednoj teritoriji da mu se obezbedi zapošljenje na drugoj teritoriji;

kao i preduzimanje mera u vezi sa operacijama predviđenim pod i) i ii), podrazumevajući i pronalaženje i odabiranje migranata i njihovo upućivanje (slanje na put);

b) izraz "dovođenje" označava sve radnje preduzete radi obezbeđivanja i olakšavanja dolaska ili pristupa, na određenu teritoriju, lica regrutovanih pod uslovima predviđenim u alineji a);

c) izraz "upošljavanje" označava sve radnje preduzete radi obezbeđivanja i olakšavanja zapošljavanja dovedenih lica pod uslovima predviđenim u alineji b).

Član 3.

1. Svaka članica za koju je ovaj aneks na snazi i čije zakonodavstvo dozvoljava operacije oko regrutovanja, dovođenja i upošljavanja, onakve kako su definisane u članu 2 treba da regulišu one od pomenutih radnji koje dozvoljavaju njeni propisi, saglasno odredbama ovog člana.

2. Pod rezervom odredaba predviđenih u narednom stavu, biće ovlašćeni za operacije regrutovanja, dovođenja i upošljavanja samo:

a) javni biroi za upošljavanje ili drugi zvanični organi na teritoriji na kojoj se vrše radnje;

b) zvanični organi neke druge teritorije a ne one gde se vrše pomenute operacije i koji su ovlašćeni da obavljaju te radnje na toj teritoriji na osnovu sporazuma između zainteresovanih vlada;

c) svaki organ ustanovljen saglasno odredbama nekog međunarodnog instrumenta.

3. Ukoliko domaće zakonodavstvo ili neki bilateralni sporazum dozvoljava, poslove oko regrutovanja, dovođenja i upošljavanja može da obavlja:

a) poslodavac ili lice u njegovoj službi koje radi u njegovo ime, pod uslovom, ako je to potrebno u interesu migranta, da ima saglasnost i da radi pod nadzorom nadležne vlasti;

b) privatni biro, ukoliko dobije prethodno odobrenje za vršenje tih poslova od nadležne vlasti teritorije gde treba da se izvrše, u slučajevima i na način koji će se utvrditi;

i) bilo zakonodavstvom te teritorije,

ii) bilo sporazumno između nadležne vlasti teritorije emigracije ili svakog organa ustanovljenog saglasno odredbama nekog međunarodnog instrumenta, s jedne strane, i nadležne vlasti teritorije imigracije, s druge strane.

4. Nadležna vlast teritorije na kojoj se vrše operacije treba da vrši nadzor nad delatnostima lica ili organa ovlašćenih na osnovu stava 3b), izuzev svakog organa ustanovljenog saglasno odredbama nekog međunarodnog instrumenta čiji će položaj i dalje biti regulisan tim instrumentom ili sporazumom između dotičnog organa i zainteresovane nadležne vlasti.

5. Ovim se članom ovlašćuje samo nadležna vlast teritorije imigracije (useljenja) da omogućava dolazak radnika migranata na teritoriji zemlje članice, i ne može se tumačiti kao da se njime ovlašćuje neko drugo lice ili organ.

Član 4.

Svaka članica kod koje je ovaj aneks na snazi obavezuje se da će obezbediti da operacije oko regrutovanja, dovođenja i upošljavanja radnika migranta koje vrše javne službe budu besplatne.

Član 5.

1. Svaka članica kod koje je ovaj aneks na snazi i koja je ustanovila sistem kontrole ugovora o radu zaključenih između poslodavaca ili lica koja se pojavljuju u njegovo ime i radnika migranta, obavezna je da zahteva:

a) da se jedan primerak ugovora o radu uruči migrantu pre odlaska ili, ako se zainteresovane vlade slože, u centru za prihvatanje prilikom dolaska na teritoriju imigracije;

b) da ugovor o radu sadrži odredbe u kojima su predviđeni uslovi rada i, naročito, plata koja je ponuđena migrantu;

c) da migrant pre odlaska dobije pismena obaveštenja o opštim uslovima života i rada na teritoriji imigracije, sadržana u dokumentu koji se odnosi na njega ili na grupu kojoj pripada.

2. Kada se jedan primerak ugovora o radu daje migrantu prilikom dolaska na teritoriju imigracije, isti treba pre polaska da dobije dokumenat sa obaveštenjima, koja se odnose na njega kao pojedinca ili na grupu kojoj pripada, o profesionalnoj kategoriji u kojoj će raditi i ostalim uslovima rada, naročito o minimalnoj plati koja mu je zagarantovana.

3. Nadležna vlast će preduzeti potrebne mere za poštovanje odredaba prethodnih članova i primenjivanje sankcija u slučaju prekršaja.

Član 6.

Mere predviđene u članu 4. Konvencije treba u određenim slučajevima da podrazumevaju:

- a) pojednostavljenje administrativnih formalnosti;
- b) ustanovljenje službe tumača;
- c) svaku potrebnu pomoć u toku početnog perioda, prilikom smeštaja migranata i članova njihove porodice kojima je odobreno da ih prate ili da dođu docnije;
- d) socijalnu zaštitu migranata i članova njihove porodice kojima je odobreno da sa njima pođu ili da dođu docnije u toku putovanja, naročito na brodovima.

Član 7.

1. Kada je broj radnika migranata koji odlaze sa teritorije jedne članice na teritoriju druge članice dosta veliki, nadležne vlasti teritorija o kojima se radi, treba da svaki put kada je potrebno ili poželjno, zaključuju sporazume radi regulisanja pitanja od opšteg interesa koja se mogu postaviti prilikom primene ovog aneksa.

2. Kada članice imaju sistem kontrole ugovora o radu, u pomenutim sporazumima treba naznačiti metode kojih treba poslodavac da se pridržava radi ispunjavanja obaveza iz ugovora.

Član 8.

Svako lice koje podstiče na nedozvoljenu ili ilegalnu imigraciju biće kažnjeno odgovarajućom kaznom.

Aneks II

REGRUTOVANJE, UPOŠLJAVANJE I USLOVI RADA MIGRANATA REGRUTOVANIH NA OSNOVU SPORAZUMA KOJI SE ODNOSU NA KOLEKTIVNE MIGRACIJE POD KONTROLOM VLADE

Član 1.

Ovaj aneks primenjuje se na radnike migrante regrutovane na osnovu sporazuma koji se odnose na kolektivne migracije pod kontrolom vlade.

Član 2.

Kod primene ovog aneksa:

- a) izraz "regrutovanje" označava:
  - i) angažovanje nekog lica koje se nalazi na jednoj teritoriji za račun poslodavca koji se nalazi na nekoj drugoj teritoriji, na osnovu sporazuma koji se odnose na kolektivne migracije, pod kontrolom vlade;
  - ii) preduzimanje obaveze prema licu koje se nalazi na jednoj teritoriji da mu se obezbede zapošljenje na drugoj teritoriji na osnovu sporazuma koji se odnose na kolektivne migracije pod kontrolom vlade, kao i zaključivanje sporazuma koji se odnose na operacije predviđene pod i) i ii), podrazumevajući pronalaženje i odabiranje migranata i njihovo slanje na put;
- b) izraz "dovođenje" označava sve operacije koje se obavljaju u cilju obezbeđivanja ili olakšavanja dolaska na teritoriju lica regrutovanih pod uslovima iznetim u gornjoj alineji a) na osnovu sporazuma koji se odnose na kolektivne migracije pod kontrolom vlade;
- c) izraz "upošljavanje" označava sve operacije koje se vrše u cilju obezbeđivanja ili olakšavanja stupanja na rad dovedenih lica u uslovima iznetim u gornjoj alineji b) na osnovu sporazuma koji se odnose na kolektivne migracije pod kontrolom vlade.

Član 3.

1. Svaka članica za koju je ovaj aneks na snazi i čije zakonodavstvo dozvoljava operacije regrutovanja, dovođenja i upošljavanja, onakve kako su definisane u članu 2. treba da regulišu one od pomenutih operacija koje dozvoljava njeno zakonodavstvo, saglasno propisima ovog člana.

2. Pod rezervom odredaba predviđenih u sledećem stavu, biće ovlašćeni za operacije regrutovanja, dovođenja i upošljavanja samo:

- a) javni biro i drugi zvanični organi teritorije gde se vrše pomenute operacije;
- b) zvanični organi teritorije na kojoj se ne vrše operacije i kada su ovlašćeni da obavljaju te operacije na toj teritoriji na osnovu sporazuma između zainteresovanih vlada;
- c) svaki organ ustanovljen saglasno odredbama nekog međunarodnog instrumenta.

3. Ukoliko dozvoljava domaće zakonodavstvo ili neki bilateralni sporazum i ako je u interesu migranta, uz odobrenje i nadzor nadležne vlasti, operacije regrutovanja, dovođenja i upošljavanja mogu da obavljaju:

- a) poslodavac ili lice u njegovoj službi koje se pojavljuje u njegovo ime;
- b) privatni biro.

4. Pravo na obavljanje poslova regrutovanja, dovođenja i upošljavanja će biti uslovljeno dobijanjem prethodnog odobrenja nadležne vlasti teritorije gde će se vršiti te operacije u slučajevima i na način koji će biti utvrđeni:

- a) bilo zakonodavstvom te teritorije;
- b) bilo sporazumom između nadležne vlasti teritorije emigracije ili svakog organa ustanovljenog saglasno odredbama nekog međunarodnog sporazuma, s jedne strane, a nadležne vlasti teritorije imigracije, s druge strane.

5. Nadležna vlast teritorije gde se vrše operacije treba, na osnovu svakog sporazuma zaključenog između zainteresovanih nadležnih vlasti, da vrši nadzor nad delatnostima lica ili organa kojima je na osnovu prethodnog stava izdato ovlašćenje, izuzimajući svaki drugi organ ustanovljen saglasno odredbama nekog međunarodnog instrumenta čiji će položaj (status) i dalje biti regulisan pomenutim instrumentom ili svakim drugim sporazumom zaključenim između pomenutog organa i zainteresovane nadležne vlasti.

6. Pre nego što odobri dovođenje radnika migranata, nadležna vlast teritorije imigracije treba da proveri da li već postoji dovoljan broj radnika koji mogu da se uposle na radnim mestima koje treba popuniti.

7. Ovim članom se ovlašćuje samo nadležna vlast teritorije emigracije da omogućava odlazak radnika migranata na teritoriju članice i ne može se tumačiti kao da se njime ovlašćuje neko drugo lice ili organ.

Član 4.

1. Svaka članica kod koje je ovaj aneks na snazi se obavezuje da će obezbediti da operacije regrutovanja, dovođenja i upošljavanja radnika migranata koje vrše javne službe budu besplatne.

2. Administrativne troškove za regrutovanje, dovođenje i upošljavanje neće snositi migrant.

Član 5.

Kada se radi o grupnom prevozu migranata iz jedne zemlje u drugu, gde je potrebno preći i preko neke treće zemlje, nadležna vlast zemlje koja se prelazi u tranzitu treba da preduzme mere za ubrzavanje tog prelaska da bi se izbeglo zakašnjanje i administrativne teškoće.

Član 6.

1. Svaka članica za koju je ovaj aneks na snazi i koja je ustanovila sistem kontrole ugovora o radu zaključenih između poslodavaca ili lica koje se pojavljuje u njegovo ime i radnika migranta, obavezuje se da zahteva:

- a) da se jedan primerak ugovora o radu uruči migrantu pre odlaska ili, ako se zainteresovane vlade slože, u nekom centru za prihvatanje prilikom dolaska na teritoriju imigracije;
- b) da ugovor o radu sadrži odredbe u kojima su predviđeni uslovi rada i naročito plata koja je ponuđena migrantu;
- c) da migrant pre odlaska dobije pismena obaveštenja o opštim uslovima života i rada na teritoriji imigracije, sadržana u dokumentu koji se odnosi na njega ili grupu kojoj pripada.

2. Kada se jedan primerak ugovora o radu daje migrantu prilikom dolaska na teritoriju imigracije, isti treba pre polaska da dobije dokument sa obaveštenjima koja se odnose na njega ili na grupu kojoj pripada o stručnoj kategoriji u kojoj će raditi i o ostalim uslovima rada, naročito o minimalnoj plati koja mu je zagantovana.

3. Nadležna vlast će preduzeti potrebne mere za poštovanje odredaba prethodnih stavova, s tim da se u slučaju prekršaja primene odgovarajuće sankcije.

Član 7.

Mere predviđene u članu 4. Konvencije treba da u određenim slučajevima podrazumevaju:

- a) pojednostavljenje administrativnih formalnosti;
- b) ustanovljenje službe tumača;
- c) svaku potrebnu pomoć u toku početnog perioda, prilikom smeštaja migranata i članova njihove porodice kojima je odobreno da ih prate ili da dođu docnije;
- d) socijalnu zaštitu migranata i članova njihove porodice u toku putovanja, naročito na brodovima;
- e) odobravanje za likvidaciju i transfer imovine migranta koji je primljen u svojstvu stalnog radnika.

Član 8.

Nadležna vlast treba da preduzme odgovarajuće mere pomaganja radnicima migrantima u prvo vreme da regulišu pitanja koja se odnose na njihove uslove rada; ukoliko je korisno, ove mere se mogu preduzimati uz saradnju zainteresovanih dobrovoljnih organizacija.

Član 9.

Ako radnik migrant doveden na teritoriju jedne članice saglasno odredbama člana 3. ovog aneksa, iz nekog razloga za koji nije odgovoran ne dobije zapošljenje za koje je bio regrutovan ili neko drugo odgovarajuće zapošljenje, putne troškove za sebe i za članove svoje porodice kojima je odobreno da ga prate ili da mu se docnije pridruže, podrazumevajući administrativne takse, prevoz i izdržavanje do mesta opredeljenja, kao i za prevoz stvari za domaćinstvo, ne treba da snosi migrant.

Član 10.

Ako nadležna vlast teritorije imigracije smatra da zapošljenje za koje je migrant regrutovan na osnovu člana 3. ovog aneksa ne odgovara, ta nadležna vlast će preduzeti odgovarajuće mere za pomoć tom migrantu da nađe pogodno zapošljenje koje ne bi išlo na štetu domaćih radnika, u očekivanju dok ne dobije takvo zapošljenje; ona treba da obezbedi bilo njegovo izdržavanje za to vreme, bilo povratak u oblast u kojoj je regrutovan ukoliko se migrant slaže ili je pristao prilikom regrutovanja da se tamo vrati pod tim uslovima, bilo njegovo nastanjivanje u nekom drugom mestu.

Član 11.

Ako je radnik migrant izbeglica ili raseljeno lice prekobrojan na bilo kakvom poslu na teritoriji imigracije gde je došao shodno članu 3. ovog aneksa, nadležna vlast te teritorije treba da se postara da nađe odgovarajuće zapošljenje koje ne šteti domaćim radnicima i da preduzme mere da mu se obezbedi izdržavanje dok ne dobije odgovarajuće zapošljenje ili dok se ne nastani u nekom drugom mestu.

Član 12.

1. Nadležne vlasti zainteresovanih teritorija treba da zaključuju sporazume, u cilju regulisanja pitanja od zajedničkog interesa koja se mogu postaviti u vezi sa primenom odredaba ovog aneksa.

2. Kada članice raspolažu sistemom kontrole ugovora o radu, u pomenutim sporazumima treba naznačiti metode kojih treba poslodavac da se pridržava radi ispunjenja obaveza iz ugovora.

3. Po potrebi, u ugovorima treba predvideti saradnju u pogledu pomoći migrantima da reše pitanja koja se odnose na njihove uslove rada, na osnovu člana 8. između nadležne vlasti teritorije imigracije ili organa ustanovljenog saglasno odredbama nekog međunarodnog instrumenta i nadležne vlasti teritorije imigracije.

Član 13.

Svako lice koje podstiče na nedozvoljenu ili ilegalnu imigraciju će biti kažnjeno odgovarajućom kaznom.

Član 3.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".

R. s. br. 31
27. februara 1968. godine
Beograd

Savezno izvršno veće

Predsednik,
Mika Špiljak, s.r.